

זוהר היומי

זוהר שמות – דף י"ט ע"ב

פרשת שמות

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (י"ט ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

מלא בריא היא, דהא אמר ליה לאובא טמא, דהוא כדיב, ומליה כדיבן. אמר רבי אלעזר, לאו בתר אובא טמא אזלינן, דברירא דמלה הוא, דתנן, בעשרה כתרי מלכא, אית תרין דמעין לקודשא בריה הוא, והן שתי מדות דין, שהדין בא משתייהן, כמה דאת אמר, (ישעיה נ"א) שתיים הנה קוראותיה. וכשהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו, הוא מוריד אותם לים הגדול, שהוא (ויקרא קל"ז ע"ב) ים החכמה להמתיקן, והופך מדת הדין למדת רחמים, ומרחם עליהם. אמר רבי יהודה, שתי דמעות, שמהם באים הדמעות, מהם בא הדין.

תרגום לעברית

אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא. כשהוא מרחם על ישראל, כופה למדת הדין ומורידה ומרחם עליהם, והינו ששנינו שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול. מהם אותם שתי דמעות? אמר רבי יוסי, לא דבר ברור מה הם, שהרי אמר לו לאוב עצמות, שהיה משקר ודבריו שקריים. אמר רבי אלעזר, לא הולכים אחר אוב עצמות, שברור הדבר הוא, ששנינו, בעשרה כתרי המלך יש שתי דמעות לקדוש-ברוך-הוא, והן שתי מדות דין, שהדין בא משתייהן, כמו שנאמר

(ישעיה נא) שְׁתִּים הִנֵּה קִרְאֲתֶיהָ. וּכְשֶׁהֲקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֹכֵר אֶת בְּנָיו, הוּא מוֹרִיד אוֹתָם לֵאמֹר הַגְּדוּל, שֶׁהוּא יָם הַחֲכָמָה, לְהַמְתִּיקוֹ, וְהוֹפֵךְ מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרַחֲמִים וּמִרַחֵם עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי דְמַעוֹת, שְׁמֶהֱן בָּאוֹת הַדְּמַעוֹת, מִהֵן בָּא הַדִּין.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כְּתִיב, (שמות י"ד) וְהִנֵּה מִצְרִים נוֹסְעִים אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי זֶה שֶׁר שֶׁל מִצְרִים הוּא, וְאֵת אֲמֶרֶת וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, זֶה שֶׁר שֶׁל מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי מֶלֶךְ קָא מְסִייעַ לְהַהוּא דְלַעֲיָלָא, כְּתִיב הִכָּא וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְכְתִיב הֵתָם וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מְלִמַּד דְּעַכְשָׁיו לֹא הָיָה מֶלֶךְ, דְּהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלָתוֹ. וְלִפְיָךְ כְּתִיב, וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְלֹא כְּתִיב מֶלֶךְ מִצְרַיִם. וּמָה דְאָמַר וַיָּמַת. כִּמָּה דְאֵת אָמַר (שמות ד') כִּי מִתּוֹ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמִּבְקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב (שמות יד) וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסְעִים אַחֲרֵיהֶם. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שֶׁר שֶׁל מִצְרַיִם הוּא, וְאֵתָה אֲמֶרֶת וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם זֶה שֶׁר שֶׁל מִצְרַיִם! אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַדְּבָר הַזֶּה מְסִייעַ לְאוֹתוֹ שֶׁלְמַעַלָּה. כְּתוּב כָּאֵן וְהִנֵּה מִצְרַיִם, וְכְתוּב שָׁם וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מְלִמַּד שֶׁעַכְשָׁיו לֹא הָיָה מֶלֶךְ, שֶׁהוֹרִידוּהוּ מִגְּדוּלָתוֹ, וְלִפְיָךְ כְּתוּב וְהִנֵּה מִצְרַיִם וְלֹא כְּתוּב מֶלֶךְ מִצְרַיִם. וּמָה שֶׁאָמַר וַיָּמַת, כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) כִּי מִתּוֹ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמִּבְקָשִׁים אֶת נַפְשָׁךְ.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, בָּא וּרְאֵה, כָּל מַלְכֵי מִצְרַיִם פָּרְעָה שָׁמָּם. וּבְכָאֵן לֹא נֶאֱמַר אֱלֹא מֶלֶךְ מִצְרַיִם סָתָם. וּבְמִקוֹמוֹ פָּרְעָה, וְהוּא פָּרְעָה מִמָּשׁ. תָּא חֲזִי, בְּעוֹד דְּאִית שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיָלָא, אִית שׁוּלְטָנוּתָא בְּעָמָא דְלִתְתָּא, אֲתַעְדִּי שׁוּלְטָנוּתָא דְלַעֲיָלָא, אֲתַעְדִּי שׁוּלְטָנוּתָא דְלִתְתָּא.

אמר רבי יצחק אמר רבי יהושע, בא ראה, כל מלכי מצרים פרעה שמם, ובכאן לא נאמר אלא מלך מצרים סתם. ובמקומו פרעה, והוא פרעה ממש. בא ראה, בעוד שיש שלטון שלמעלה, יש שלטון בעם שלמטה. כשהעבר השלטון שלמעלה, מעבר השלטון שלמטה.

טקסט הזהיר

אמר רבי יוסי, כתיב (זכריה י"ד) הנה יום בא לי' וגו' והיה יום אחד הוא יודע לי' וגו'. וכי שאר יומין לאו אינון דיליה. אלא אמר רבי אבא, מלמד, ששאר הימים, נתנים לשרים, ואותו יום, אינו של השרים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעבודת כוכבים ומזלות. מפני שבאותו יום, יפלו כל השרים ממעלתם. ועל דא כתיב, (ישעיה ב') ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. שאותו יום לא יהיה מעלה לשרים.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, כתוב (זכריה יד) הנה יום בא לה' וגו' והיה יום אחד הוא יודע לה' וגו'. וכי שאר הימים אינם שליו? אלא, אמר רבי אבא, מלמד ששאר הימים נתנים לשרים, ואותו יום אינו של השרים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעובדי כוכבים ומזלות, מפני שבאותו יום יפלו כל השרים ממעלתם, ועל זה כתוב ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, שאותו יום לא יהיה מעלה לשרים.

טקסט הזהיר

אמר רבי אבא, כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בשרים של מעלה, מה כתיב, (ישעיה ל"ד) כי רותה בשמים חרבי. וכי חרב אית לי'. אלא אמר רבי יצחק, חרב אית ליה, דכתיב, (ישעיה ל"ד) חרב לי' מלאה דם. וכתיב (ישעיה ס"ו) ובחרבו את כל בשר.

אמר רבי אבא, כְּשֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִּין בְּשָׂרִים שֶׁל מַעֲלָה, מַה כָּתוּב? (ישעיה לד) כִּי רוּתָה בַּשָּׁמַיִם חָרְבִי. וְכִי חָרַב יֵשׁ לָהּ? אֵלָּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חָרַב יֵשׁ לוֹ, שְׁכָתוּב חָרַב לָהּ מִלֵּאָה דָם, וְכָתוּב וּבְחָרְבוֹ אֶת כָּל בָּשָׂר.

טקסט הזהיר

אמר רבי אבא, הַחָרַב הַזֶּה הוּא הַדִּין שֶׁעוֹשֶׂה, דְּכָתִיב, (דברי הימים א', כ"א) וַיֵּרָא (דוד) אֶת מִלְאָךְ ה' עוֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ. וְכִי חָרַב שְׁלוּפָה הִיטָה בְּיַד הַמִּלְאָךְ, אֵלָּא, שֶׁהִיטָה הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין.

תרגום לעברית

אמר רבי אבא, הַחָרַב הַזֶּה הוּא הַדִּין שֶׁעוֹשֶׂה, שְׁכָתוּב (דברי הימים א כא) וַיֵּרָא אֶת מִלְאָךְ ה' עוֹמֵד בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ. וְכִי חָרַב שְׁלוּפָה הִיטָה בְּיַד הַמִּלְאָךְ? אֵלָּא שֶׁהִיטָה הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין.

טקסט הזהיר

וְהָאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, אָמַר לִי מִלְאָךְ הַמָּוֶת, אִי לָאוּ דְחִיּוּסְנָא לִיקְרָא דְּכַרְיִיתָא, פֶּרַעְנָא לְהוּ בֵּית הַשְּׁחִיטָה, כְּבָהֳמָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּלָא מְשׁוּם דְּאִתִּיחִיב רְשׁוּתָא בִּידֵיהּ, לְמַעַבְדַּ גָּמַר דִּינָא, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב, (יהושע ה') וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ, הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין. אִי הָכִי מָאִי (דברי הימים א', כ"א) וַיָּשֶׁב חָרְבוֹ אֶל נִדְנָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁנַחֲזַר הַדִּין לְבַעַל הַדִּין, וְהָרְשׁוּת לְמִי שֶׁהָרְשׁוּת שָׁלוֹ.

תרגום לעברית

וְהָרִי אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, אָמַר לִי מִלְאָךְ הַמָּוֶת, אִם לֹא שְׁאֲנִי חָס עַל כְּבוֹד הַכְּרִיּוֹת, אֶפְרַע לָהֶם אֶת בֵּית הַשְּׁחִיטָה כְּבָהֳמָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הַכֹּל מְשׁוּם שְׁנַתֵּן רְשׁוּת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת גָּמַר דִּין. זֶהוּ שְׁכָתוּב (יהושע ה') וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ. הָרְשׁוּת נְתוּנָה בְּיָדוֹ

לַעֲשׂוֹת דִּין. אִם כֵּן, מָה זֶה וַיָּשֶׁב חֲרָבּוֹ אֶל נִדְנָה? אָמַר רַבִּי אָבָא, שֶׁנַּחֲזֹר הַדִּין לְבַעַל הַדִּין, וְהִרְשׁוּת לְמִי שֶׁהִרְשׁוּת שָׁלוֹ.

טקסט הזוהר

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתִיב, אֲלֹא וַיֵּאָנְחוּ, כְּלוּמַר, נִתְאַנְחוּ (ס' א האניחו) לוֹ לְמַעְלָה (ס' א כלומר נאנחו למטה) שֶׁהֵאָנְחָה הִיתָה בְּשִׁבְלֵם לְמַעְלָה.

תרגום לעברית

וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתוּב, אֲלֹא וַיֵּאָנְחוּ, כְּלוּמַר, נִתְאַנְחוּ (האניחו) לוֹ לְמַעְלָה, (כלומר נאנחו למטה) שֶׁהֵאָנְחָה הִיתָה בְּשִׁבְלֵם לְמַעְלָה.

טקסט הזוהר

ר' בְּרַכְיָה אָמַר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּלְעִילָא הָווּ, וּמֵאֵן אֵינּוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אֵינּוּן דְּאִתְקִרּוּן בְּנֵי פּוֹלְחָנָא. כְּלוּמַר, אוֹתָם שֶׁהֵם מִן הָעֲבוּדָה שֶׁל מַעְלָה. וַתַּעַל שׁוּעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים, שְׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא עָלְתָה שׁוּעָתָם לְפָנָיו.

תרגום לעברית

רַבִּי בְּרַכְיָה אָמַר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלַמְעָלָה הָיוּ, וּמִי הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? אוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנֵי הָעֲבוּדָה, כְּלוּמַר, אוֹתָם שֶׁהֵם מִן הָעֲבוּדָה שֶׁל מַעְלָה. וַתַּעַל שׁוּעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים, שְׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא עָלְתָה שׁוּעָתָם לְפָנָיו.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי יִצְחָק כַּד עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא דִּינָא בְּפִמְלִיָּא שֶׁל מַעְלָה, הֵהוּא דִּינָא מֵאִי הָוִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעְבֵּר לָהּ בְּהֵהוּא נָהָר דִּינּוּר, וְאַעְבֵּר לֹון מְשׁוֹלְטִיָּהוּן, וּמִנֵּי שׁוֹלְטִיָּנִין אַחֲרָנִין דְּשָׂאָר עֲמִין. אָמַר לִיָּה וְהָא כְּתִיב (תהלים ק' ד) מְשָׁרְתִּיו אֵשׁ לוֹהֵט. אָמַר לִיָּה, אֵית אָשָׁא קְשִׁיָּא מֵאָשָׁא, וְאֵית אָשָׁא דִּדְחִיָּא אָשָׁא.

אמר רבי יצחק, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָה שֶׁל מַעֲלָה, אוֹתוֹ דִּין מֶה יִהְיֶה?
אמר רבי אלעזר, מַעֲבִיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינוֹר, וּמַעֲבִירָם מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמִמְנָה שְׁלִיטִים
אַחֲרֵים שֶׁל שְׂאֵר עַמִּים. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב מִשְׁרָתוֹ אֵשׁ לֵהֵט? אָמַר לוֹ, יֵשׁ אֵשׁ קָשָׁה
מֵאֵשׁ, וְיֵשׁ אֵשׁ שְׂדוּחָה אֵשׁ.

טקסט הזוהר

אמר רבי יצחק, תִּלְת עֲנִינֵי הָכָא: אֲנָחָה, שְׂוַעָה, צַעֲקָה. וְכָל חַד מִתְפָּרֵשׁ מֵאַחֲרָא.
אֲנָחָה: כְּתִיב, וַיֹּאנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. צַעֲקָה: דְּכָתִיב, וַיִּצְעֲקוּ. שְׂוַעָה: דְּכָתִיב, וַתַּעַל
שְׂוַעָתָם. וְכָל חַד בְּלַחֲדוּי מִתְפָּרֵשׁ, וְכָלְהוּ עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, צַעֲקָה
וְשְׂוַעָה עֲבָדוּ, אֲנָחָה לֹא עֲבָדוּ, מִשְׁמַע מִדְּכָתִיב וַיֹּאנְחוּ וּלְמַעַלָּה הִיָּתָה הָאֲנָחָה בְּשִׁבְלָם.

תרגום לעברית

אמר רבי יצחק, שלשה ענינים כאן, אֲנָחָה, שְׂוַעָה, צַעֲקָה, וְכָל אֶחָד מִתְפָּרֵשׁ מֵהָאַחֵר.
אֲנָחָה - שְׂפָתוֹב וַיֹּאנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. צַעֲקָה - שְׂפָתוֹב וַיִּצְעֲקוּ. שְׂוַעָה - שְׂפָתוֹב וַתַּעַל
שְׂוַעָתָם. וְכָל אֶחָד לְבָדוּ מִתְפָּרֵשׁ, וְכָלָם עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, צַעֲקָה וְשְׂוַעָה
עָשׂוּ, אֲנָחָה לֹא עָשׂוּ, מִשְׁמַע מִשְׂפָּתוֹב וַיֹּאנְחוּ, וּלְמַעַלָּה הִיָּתָה הָאֲנָחָה בְּשִׁבְלָם.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (כ ע"א) ◆

טקסט הזוהר

צַעֲקָה וְשְׂוַעָה בְּמֵאֵי אֶתְפָּרֵשׁ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין לָהּ שְׂוַעָה, אֶלָּא בְּתַפְלָה. שְׁנַאֲמַר,
(תהלים ל"ט) שְׁמָעָה תְּפִלָּתִי יי' וְשְׂוַעָתִי הֶאֱזִינָה. (תהלים פ"ח) אֱלֹהֶיךָ יי' שְׂוַעָתִי.
(תהלים ל') שְׂוַעָתִי אֱלֹהֶיךָ וְתִרְפָּאֲנִי. צַעֲקָה שְׂצוּעָה וְאֵינוֹ אוֹמֵר כָּלוּם. אָמַר רַבִּי

צַעֲקָה וְשׁוֹעָה בְּמָה הִתְפַּרְשׁוּ? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין לָךְ שׁוֹעָה אֶלָּא בְּתַפְלָה, שְׁנַאֲמַר (תהלים לט) שְׁמָעָה תִּפְלְתִּי ה' וְשׁוֹעָתִי הֶאֱזִינָה. אֵלֶיךָ ה' שׁוֹעָתִי. שׁוֹעָתִי אֵלֶיךָ וְתִרְפְּאֵנִי. צַעֲקָה, שְׁצוּעָה וְאֵינוֹ אוֹמֵר כָּלוּם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הִלְכָּךְ גְּדוּלָּה צַעֲקָה מִכָּלֶם, שְׁצַעֲקָה הִיא בְּלֵב. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איכה ב) צַעַק לִבִּי אֶל ה'. צַעֲקָה וְזַעֲקָה דְּכָר אֶחָד הוּא, וְזֶה קְרוּבָה לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מִתְפַּלָּה וְאַנְחָה, שְׁכָתוּב (שמות כב) כִּי אִם צַעַק יִצְעַק אֵלַי שָׁמַע אֲשָׁמַע צַעֲקָתוֹ.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.